

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. I. Quo tempore Christus, & an primus omnium resurrexerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

CAPUT X.

Christus reviviscens varie suis se spectandum præbet.

obruiti, pro metâ & scopo infaudi lusûs constituti, acutissimo injecti saxo, tabulâ te&ti librarum mille pondo superjecto ponderes in frustra comminuti, eò crudeliùs quò lentius, pellibus urforum vestiti, molossis laniandi objecti. Taceo ceteros qui torti, lacerati, dissecti, quorum spirantium adhuc & à suspensio repentium viscera palpitantia erepta, in ahenum bulliendâ injecta sunt. Alii intestina lentâ ad baculum circumductione educenda, ut tardior mors iret, præbuerunt; dissecto ventre (horret animus) inspersam avenam receperunt, equis pabulum offusuri, plantis ferreas soles prægrandibus clavis affixas gestârunt; linguam sub mento evellendam non recusârunt; tibiârum pellem in modum ligularum avellendam porrexerunt; bulliens oleum per os insulsum impavidè hauserunt; nudis ventribus injectos vivos glires ignitis & obversis pelvibus detentos, atque dentibus effugium parare coactos pertulerunt. Et hæc quæ Tiberius aliquis & Torila erubescat, hæc, inquam, avum hoc nostrum vidit paucis abhinc annis in Galiliâ, Angliâ, Belgicâ Christianis in Christianos designata. O nimium miseris, si vitam in tantis suppliciis & innocentes amiserunt, illam non amplius recuperaturi! Certi fuerunt, aliâs numquam passi tam immania, animos suos tanto furore exturbatos, in corpora non lacerata, sed integra, & quovis sole splendidiore reversuros. Sed heu! quàm à multis in contrarium itur, quibus verminosa caro colitur, comitur, pascitur, mulcetur, saginatur; jacet neglectus & incomptus animus. Atqui hoc non est, uti mihi objectum, de meliori vitâ nil ambigere. Nam & lex illa scitur, neminem fictis voluptatibus saturum, ad veras illas admitti. Hanc legem promulgans Paulus, si, ait, commortui sumus, & convivemus, si suspiramus, & conregnabimus. Si tamen compatimur, ut & conglorificemur. Nimirum Christus, in doloribus, nos in deliciis vivemus? illius erunt, spina, flagra; nostrum erunt mensæ, rifus, joci, voluptates, gaudia, honores, tripudiâ? Et quamdiu consiliis tam fatuis inhærebimus? Humiliavit semetipsum, & exinanivit Christus, nos extollimur, & quidquid humilitatem sapit, ut inimicum detestamur & refugimus. Hoc profectò sustinere, hoc compati, hoc commori non est: quâ igitur ratione conregnabimus? Quàm verendum, ne quàm longè à Christi humilitate, tam longè ab illius gloriâ simus. Hæc illam sequitur mensurâ pari reddenda, ut quantum quis sese hic abjecerit, tantum in meliore vitâ extollatur, nec ultra; & quantum hic sese quis extulerit, tantum abjiciatur in alterâ. Vera gloriæ mensura humilitas. Proinde seridè vide, an hic abjici malis cum Christo, an extolli cum lucifero. Spes vana est, quæ promissa affectat præmia, & præmittenda detrectat supplicia. Non conglorificabimur, si non compatiamur; non convivemus, si non commortiamur; non conregnabimus, si non sustineamus. Optimè Chryostomus: *In omni re aut actu virtus agendi, spes est præmii futuri. Qui enim arat, arat ut metat; qui pugnat, pugnat ut vincat. Nam cum sit ita disficile in hoc mundo servare justitiæ sanitatem, quis contentus esset adversus seipsum quotidie lutamina exercere, nisi ad spem respiceret resurrectionis? Tolle ergo spem resurrectionis, & soluta est tota observantia pietatis. Si igitur, inquit Damascenus, resurrectio non est, neque Deus neque providentia est, sed casu feruntur omnia. Videmus justos plurima patientes, improbos florentes, voluptatibus dissuentes. Quis non mutandas aliquando vices dixerit, sed suo ac desinito tempore? Erit igitur resurrectio, justus est Deus omnem virtutis actionem remuneraturus, omnem sceleris turpitudinem puniturus. Laboremus Christo, & speremus. At verò meliorem vitam nemo verè sperat, qui perituram nimium amat.*

Adolescentis prodigi pater, ut filio natu majori persuaderet, cæta domûs ingressum, & communis lætitiæ societatem, Epulari avem, inquit, & gaudere oportebat, quia frater tuus hic mortuus erat & revixit, perierat & inventus est. Moriente Christo, Apostoli velut optimi pastoris oviculæ videri poterant amissæ, ita in lateribus sese penetrârunt; pastor ipse à lupis interceptus, ad crucis pedum occubuit, nec à vivis visus est amplius in diem usque tertium, prout vaticinatus Zacharias, *Perisse euse pastorem, inquit, & dispergentur oves. Percussus pastor & mortuus erat, sed revixit, & dissipatas oviculas collegit; ad mutuos aspectus & colloquia utrimque cum gaudio ingenti reditus est apertus. Gavisi sunt discipuli viso Domino. Hic necessarium proctus compendio docere, quomodo suis Dominus Jesus sese reditu in vitam ostenderit, quo loco, quo tempore, quâ horâ sepultum corpus animârit.*

§. I. Quo tempore Christus, & an primus omnium resurrexerit.

Corpus beatissimum quod habitavit Verbum æternum, non solum non in cineres & tabem ire debuit, sed nec mori debuisset, hujus hominis dignitatem spectare mors potuisset. Cùm enim anima beatitudine suâ jam frucretur, corpori quoque immortalis debebatur vita. Sed bono nostro subit mortem, amor nostri in crucem illâ extulit. At postquam justitiæ divinæ lituræ est, cælestis vita, quam moriendo promeruit, huic corpori concessa. Humilitas passionis, Augustino teste, meritum est resurrectionis.

Quàm autem certum est hebdomadis sexto, seu Veneris die Servatorem esse mortuum, tam compertum est ante diem Dominicam ad vitam non esse revocatum. Sed finem primæ, & principium tertiæ diei sumamus. Die Veneris sero vespere in tumultum receptus, initio Dominicæ è tumulo progressus. En optimus pastor absentis tempus & tristitiæ, quantum potuit, contraxit solatio suorum.

Quod horam reviviscens Christi atinet, sunt è Quâ horâ Christus resurrexit; præcis Patribus, qui cenæant Christum post noctis medium horâ primâ in vitam rediisse. Alii, à quorum parte nos stamus, ad auroræ ortum redeunte jam sole id factum existimant. Hebræus Vates cantando velut provocans, *Exurge, inquit, gloria mea. Responderet: Exurgam diluculo.* Itaque à Christi morte ad reditum vitæ Christi fluxerunt horæ quadraginta. His anima fuit in limbo. morte ad reditum vitæ fluxerunt horæ 40. Triginta sex horis corpus exanime sepulchro quædebatur. Christus enim mortuus est horâ nostrate tertiâ pomeridianâ. Quod divus Prosper hac sententiâ expressit. Vespere Dominus in cruce, manè in Resurrectione, meridie in Ascensione. Quod & sacrum Ecclesiæ mætrum confirmat.

*Aurora celum purpurat,
Resultat ether laudibus,
Mundus triumphans jubilat,
Infernus horrens infremit:
Rex ille dum fortissimus
De mortis inferno specu
Victor triumphat, & suo
Mortem sepulchro funerat.*

Dixerat Christus, *Me oportet operari opera ejus qui misit me, donec dies est.* En dies operantis Christi, triginta quatuor annis nox autem triginta solum sex horæ. His clapsus denuo illuxit ætissimus dies.

Christus omnium primus ad immortalem vitam rediit. *Matth. c. 27. vers. 52. 1. Cor. c. 15. vers. 20. Matth. c. 27. vers. 53. Ambrosius l. 5. epist. 22.*

Hic Theologorum schola querunt, num Christus omnium primus ad vitam redierit, cum Matthaeus afferat, Christo etiamnum in cruce pendente monumenta esse aperta, & multa corpora sanctorum qui dormierant, surrexisse. Sed liquidum est responsum: Christus omnium primus ad immortalem vitam rediit, dormientium primitia, uti Paulus loquitur. Sed & Matthaeus ipse affirmans, Exeuntes, inquit, de monumentis post resurrectionem ejus, venerunt in sanctam civitatem, & apparuerunt multis. Quod Ambrosius confirmans, Primogenitus, inquit, ex mortuis dicitur, quia primus resurrexit. Num autem eo tempore omnes illi ad vitam immortalem sint evocati, jam olim gravis fuit questio. Priscorum Patrum aliqui censuerunt, illos ad modicum temporis velut Resurrectionis testes e tumulis produisse. Sed pace illorum, & cum venia sentire liceat diversa, e sepulchris evocatos ad immortalitatem. Ita Cyprianus, Origenes, Epiphanius, Clemens Alexandrinus, aliique complures sentiunt. Nam, Matthaeo teste, apparuerunt multis. Haec inter ceteras gloriosi corporis prerogativa est, gloriam suam aliis quoque pandere. Et certe hoc poena ac supplicii fuisset, reviviscere ad novam mortem. Deinde cum Christi deliciae sint esse cum filiis hominum, hanc utique redivivorum societatem in caelo desideravit. Et cur inferi jure potiori gaudeant quam Beatorum sedes? Ad inferos Dathan, Core, Abiron, ipsa etiam corpora deportarunt, cur in caelo nondum sint tam corpore quam animo Beati, idque in testimonium Dei misericordiae singularis & copiosae redemptionis? Et quid aliud beati manes quam suorum corporum societatem desiderant? Miraculum fuit, Christi animam jam ante funera beatam mortali corpore detineri. Nec dubium quin illam Beatorum reviviscens cohortem vultus divinus exhilararit, quam primum oculos Christus in mortem clausit. Sed videamus jam, quibus & quo ordine Christus redivivus sese spectandum praeberit. Nam ipso Paschatis latissimo die quinquies aut sexies suis spectandis sui copiam fecit.

Corpora mortuorum cum Christo resurgentium ad immortalem vitam evocata sunt.

S. II. Quibus, quo ordine cernendum se Christus redivivum exhibuerit.

I. Mañe summo Virginis Matris oculos amantissimo resurgens filii spectaculo recreatos, nemo rationis incorruptae ambigit. Rem veterum testimonii varie assertam, & Ecclesiae consensu stabilitam, pluribus docere super sedemus.

II. Mulieres Solymae, Christo devotissimae, Maria Magdalena, Maria Jacobi, & Salome cum ceteris ante lucem ad monumentum venerunt, saxum ab ostio revolutum viderunt, terrae tremores audierunt. Harum mulierum plures tribus fuisse constat, sed earum certus numerus & nomina nesciuntur.

III. Iis, quae diximus, auditis & visis redierunt omnes feminae, & Apostolis ea narrarunt. Magdalena Petro & Joanni singulariter audita & visa exposuit. Idcirco hi duo cum mulieribus ad sepulchrum properarunt, quos & currere coegit Domini amor. Spectarunt omnia, quae a mulieribus narrati audierunt; sed Magistro ipso non invento redierunt. At verò mulieres ad monumentum perstitissent, videruntque Angelum in sepulchri vestibulo sedentem, qui Dominum surrexisse asseruit, & hortatus est porò ipsum subirent monumentum, ac sepulti locum cernerent. Ingressae duos Angelos invenerunt, ut in ore trium testium itaret Resurrectionis verbum. Hoc insolito viso territae mulieres abeunt a monumento.

IV. Magdalena sola ceteris digressis perstitit plorans, & iterum iterumque se inclinans in sepulchrum quaerebat quem diligebat. Haec amoris iadotes est, illic etiam scrutari, ubi praeciat nil posse reperiri: Plus affectat amor quam conspici queat. Hoc talien effectum est.

B. Maria prima resurgens filii spectaculo est recreata.

Duos Angelos denuo vidit, qui eam allocuti, Mulier, ajunt, quid ploras? At illa secum ipsa utique cogitabat: Non Angelos sed Angelorum Dominum quero: non Regis famulos, sed Regem ipsum videre desidero. O perleverantia recti propositi tenacissima, ad laborandum & tolerandum promptissima!

V. Dum igitur Magdalena plorans perstat, Christus à tergo adstat: hunc ubi Angeli reverente gestu praesentem significarunt, conversa illa hortulanum vidit, à quo unica eà voce, Maria, compellata, mox Dominum agnoscens & exclamans, Rabboni, ait. Nec distulit quin illico rueret ad oscula pedibus figenda. Sed istud genus obsequii nondum tempestivi prohibens Christus, Vade, inquit, ad fratres meos, & dic eis: Ascendo ad Patrem meum, & Patrem vestrum, Deum meum, & Deum vestrum. Ita Christus post Matrem, non solum ante alias feminas, sed & ante discipulos omnes soli se spectandum praeberit Magdalene. Nimirum prima merebatur gaudia, quae plures ceteris amabat. Atque haec altera reviviscens Christo visio est.

VI. Magdalena igitur viso Domino lætitiis jam omnibus perfusa ocyus monumento egressa, & ceteras feminas etiamnum affectu, quid viderit, naravit. Ita simul inter admirationem & gaudia pergebat. In ostendit viam Christum occurrens, Ave, inquit, illi autem accesserunt & tenuerunt pedes ejus, & adoraverunt eum. His Jesu: Nolite timere, inquit, fratribus meis, ut erant in Galileam, ibi me videbunt. Haec ipso die Paschatis tertia est Christi Resurgens visio. Omniaque ista ex Evangelis certa.

VII. Mulieres Christi tabellariae ad discipulos eadem domo collectos pervenit, & narrat omnia. Nemo credit narrantibus. Duo veluti rebus desperatis iter parant in Emmaus. Petrus desiderio videndi Domini adens ad sepulchrum redit, & prius visa inspicit, eandemque viam meditabundus relegit: in viam Christum cernendum sese objicit. Paulus & Lucas testes: Christus resurrexit die tertia, & apparuit Cepha, & post hoc undecim. Surrexit Dominus verè, & apparuit Simoni. Et quidem citius quam aliis discipulis. Nam Petri moror & poenitentia vehementior, amorque in Christum etiam ardentior. Hinc & Angelus peculiarem Petri mentionem injiciens, Ite, inquit, dicite discipulis ejus, & Petro. Et haec in ipso die nostri Paschatis quarta visio.

VIII. Eodem hoc die Christus geminis discipulis Emmaunte peregrinantibus via comitem se junxit, eorumque pectora productione colloquio calefaciens, Nonne, inquit, hac oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam? Et incipiens à Moysse & omnibus Prophetis, interpretabatur illis in omnibus scripturis quae de ipso erant. Deum jam vicinus Emmaunti, violentia familiari ab ipsis tractus, idem cum ipsis hospitium subit. Hic pane fracto, sui corporis edulio cognoscendum se praeberit. Atque haec quinta fuit die Resurgens visio.

IX. Duo hi discipuli Magistro jam cognito, ab Emmaunte recta redeunt Hierosolyma sub serum vespere. Hic discipulorum ceteros de Petri visione colloquentes inveniunt, visa & audita omnia de redivo Domino confirmans, narrant insuper icineris sui rationem, comitis in via divinam facultiam, eisdemque in diversorio luculentam notitiam concessam. Dum haec percerent, in ipse Christus discipulorum medio consistit, & vitam à se receptam documentis pluribus ostendit. Haec sexta fuit Christi Resurgens primo die visio.

Hoc prorsus ordine sibi ea, quae diximus, successerunt. Gavisus sunt ergo discipuli viso Domino, quamvis Thomas his gaudiorum primitiis non interfuerit. Adfuit quidem cum illi ab oppido Emmaunte reduces rem testatissimam narrarent, ejus tamen narrationis epilogum non expectavit, audiendi tædio, aut tam ardua rei credenda difficultate victus. Ita Dominum eo die

Imit. Christi lib. 3. cap. 5. vers. 4.